

<div><div> </div><div><div>۲</div></div></div>
یکشنبه ۲۶ اسفند ۱۴۰۳ <div>وطن امروز شماره ۴۲۸</div>
سیاسی
اخبار
دیدار جمعی از شاعران با رهبر انقلاب

جمعی از شاعران و اهالی فرهنگ و ادب فارسی، در شب ولادت کریم اهل‌بیت‌امام‌حسن مجتبی‌علیه‌السلام، با حضرت آیت‌الله‌العظمی‌خامنه‌ای رهبر حکیم انقلاب اسلامی دیدار کردند.

در ابتدای این دیدار، جمعی از شاعران در فضایی صمیمی با رهبر انقلاب گفت‌وگو کرده و آخرین آثار و تالیفات خود را به ایشان تقدیم کردند.

در ادامه پس از اقامه نماز جماعت مغرب و عشا به امامت حضرت آیت‌الله خامنه‌ای و صرف افطار، شاعران جوان و پیشکسوت، اشعاری با مضامین دینی، اجتماعی و سیاسی فرانت کردند.

■ ■ ■

پیوستن به پارمو و CFT به رأی سه پنجم اعضای مجمع نیاز دارد

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: با وجود موافقت کمیسیون مشترک مجمع با پیوستن ایران به پارمو و CFT اما از آنجا که موافقت مجمع با این مساله نیاز به رأی سه‌پنجم اعضا دارد، به نظر می‌رسد تحقق این موضوع همچنان مسیر همواری را در پیش ندارد.به گزارش تسنیم، حسین مظفر درباره آخرین وضعیت ۲ کنوانسیون پارمو و CFT با بیان اینکه هنوز زمان دقیقی برای بررسی این ۲ کنوانسیون در صحن مجمع تعیین نشده است، گفت: کمیسیون مشترک بررسی این ۲دو کنوانسیون چندین جلسه بسرای ارزیابی جوانب مختلف مصلحت عضویت ایران تشکیل داده است که در جریان این جلسات پیوستن به ۲ کنوانسیون به تصویب رسیده است. وی افزود: البته تصمیم‌گیری نهایی درباره پیوستن ایران به ۲ کنوانسیون مذکور منوط به رأی‌گیری در صحن مجمع تشخیص مصلحت نظام است که این مساله به سال آینده موکول شده است. مظفر خاطرنشان کرد: با وجود اینکه نظر کمیسیون مشترک هیچ‌گونه الزامی برای اعضای مجمع برای رأی دادن به پارمو و CFT ایجاد نمی‌کند اما به هر حال نظر کارشناسی این کمیسیون بر روی آرای برخی اعضای مجمع تاثیر گذار خواهد بود.عضو حقیقی مجمع تشخیص مصلحت نظام درباره جوفعلی مجمع تشخیص نسبت به پیوستن ایران به ۲ کنوانسیون مذکور عنوان کرد: با توجه به اینکه به موافقت مجمع با عضویت در این ۲ کنوانسیون نیاز به رأی سه پنجم اعضای مجمع دارد، به نظر می‌رسد تحقق این مساله همچنان مسیر همواری را در پیش ندارد.

■ ■ ■

بخش دوم لایحه بودجه ۱۴۰۴ تأیید شد

سخنگوی شورای نگهبان گفت: با اصلاحات چهارشنبه گذشته در مجلس انجام شد، تمام ابهامات و ایرادات شورای نگهبان نسبت به مصوبات مجلس درباره لایحه بودجه سال آینده رفع شد. به گزارش مهر، هادی طحان‌نظیف در نشست خبری با حضور اصحاب رسانه با اشاره به بررسی مصوبات مجلس درباره بخش دوم لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ گفت: با اصلاحاتی که چهارشنبه گذشته در مجلس انجام شد، تمام ابهامات و ایرادات شورای نگهبان نسبت به مصوبات مجلس درباره لایحه بودجه سال آینده رفع شد. صرفا مجلس روی یک مصوصه اصرار کرد که این موضوع برای تعیین تکلیف به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع می‌شود. وی ادامه داد: طرح اصلاح قانون انتخابات شوراهای چندین بار در حال رفت و آمد بین مجلس و شورای نگهبان بود که در نهایت از سوی شورای نگهبان تأیید شد و می‌تواند مراحل ابلاغ را طی کند.طحان‌نظیف در پاسخ به سوالی درباره مصوبه تعطیلی پنجشنبه‌ها و کاهش ساعات کاری کارکنان گفت: این مصوبه با ۲ دسته ایراد مواجه است که این دسته ایرادات شورای نگهبان و دو دسته دیگر ایرادات عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام است. وی تصریح کرد: با اصلاحات مجلس، ایرادات شورای نگهبان به آن مصوبه برطرف شده اما مجلس نسبت به ایرادات عالی نظارت اصلاحی‌ناشسته است.سخنگوی شورای نگهبان بیان کرد:بنابراین با توجه به اصرار مجلس، تصمیم نهایی در این مورد با هیات عالی نظارت و در نهایت با مجمع تشخیص مصلحت نظام است.

اسلام‌هراسی ابزاری برای توجیه جنایات اسرائیل است

سفیر و نماینده دائم ایران در سازمان ملل متحد با محکوم کردن روند فزاینده نفرت‌برانگیز علیه مسلمانان گفت اسلام‌هراسی ابزاری برای توجیه اشغالگری و جنایات رژیم صهیونیستی است. به گزارش مهر، امیرسعید ابروآبی در نشست عالی‌رتبه سازمان ملل متحد به مناسبت بزرگداشت روز جهانی مقابله با اسلام‌هراسی، با محکوم کردن روند فزاینده نفرت‌برانگیزی علیه مسلمانان، تصریح کرد رژیم صهیونیستی از اسلام‌هراسی به عنوان ابزاری برای توجیه اشغالگری و جنایات خود علیه مردم فلسطین استفاده می‌کند. دیپلمات ارشد جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل با اشاره به اشغالگری رژیم صهیونیستی و سرکوب مستمر مردم فلسطین تأکید کرد: «چنان هر روز شاهد تجاوزات وحشیانه‌ای علیه فلسطینیان است که در سرزمین مادری خود تحت اشغال به سر می‌برند. رژیم اشغالگر قدس، با همکاری متحدان خود، تلاش دارد با ایجاد ارتباطی جعلی میان اسلام و تروریسم، جنایات جنگی، سیاست‌های آوارزاید و سرکوب سیستماتیک خود را توجیه کند.»

گفت‌وگوی «وطن امروز» با حجت‌الاسلام والمسلمین حبیب‌الله فرحزاد درباره بخشش و بزرگواری در سیره امام حسن مجتبی (ع)

کریم الهی تا کرامت حسنی

امام حسن مجتبی(ع) به عنوان «کریم اهل‌بیت» شناخته می‌شوند؛ لقبی که نشان از بزرگواری، سخاوت و بخشش بی‌نظیر ایشان دارد. کرامت، همان ویژگی‌ای است که خداوند در قرآن نیز به آن اشاره کرده و فرموده است: «يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّبَكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ؟» یعنی خداوند، کریم و بخشنده است اما این کرامت نباید موجب غفلت انسان از مسؤولیت‌هایش شود. در این گفت‌وگو، حجت‌الاسلام حبیب‌الله فرحزاد با استناد به روایات و احادیث، به مفهوم واقعی کرامت می‌پردازد و تأکید می‌کند که یکی از نشانه‌های کریم بودن، وفای به عهد و گذشت از خطای دیگران است. او با ذکر داستان‌هایی از امام حسن(ع) و بزرگان دین، نشان می‌دهد کرامت نته‌ها در آخرت موجب پاداش الهی است، بلکه در زندگی دنیا نیز آرامش روحی و اجتماعی به همراه دارد.

■ **حاج آقای فرحزاد در ایام ولادت سبط اکبر امام حسن مجتبی(ع) هستییم. یکی از القاب ایشان که در بین شیعیان معروف است «کریم اهل بیت» است. درباره این لقب امام حسن(ع) توضیحاتی بفرمایید.**

بله! همانطور که اشاره کردید یکی از القاب معروف امام حسن مجتبی‌علیه‌السلام، «کریم اهل‌بیت» است. این عنوان معانی بلندی دارد که در روایات مورد تأکید قرار گرفته است. در قرآن نیز آمده است: «يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّبَكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ؟ ای انسان! چه چیزی تو را به پروردگار کریم مغرور کرده و فریب داده؟

این آیه نشان می‌دهد خداوند، کریم و بزرگوار است. او با صدرا رفتار می‌کند، اما نباید این کرامت ما را مغرور کند، بلکه باید باعث شود بیشتر بندگی و اطاعت کنیم. مرحوم فیض کاشانی می‌گوید در این آیه، اشاره‌ای ظریف وجود دارد: خداوند با کرمتش، ما را به طمع می‌اندازد. اگر او سخت‌گیر بود و بلافاصله گناه را مجازات می‌کرد، کسی جرأت خطا نداشت اما لطف و مهربانی، او ما را امیدوار می‌کند.

امام سجّاد علیه‌السلام در دعای ابوحمزه می‌فرماید: «إِنَّا رَأَيْتُ مُؤَلَّاتٍ ذُؤِوبِي فَرَعَتْ وَأَنَا زَائِلٌ كَرِيمٌ طَمَعْتُ»؛ پروردگار! وقتی گناهانم را می‌بینم، وحشت می‌کنم، و هنگامی که کرم تو را می‌بینم، امید می‌بندم. این نشان می‌دهد اگر ما کوهانی می‌کنیم، به دلیل لطف و کرم خداست.

در روایتی که فیض کاشانی نقل کرده، آمده است که اعرابی (بادیه‌نشین) نزد پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله آمد و پرسید: «يَبَدِّ مَنَ الْحَسَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؟» روز قیامت، حساب و کتاب به دست چه کسی است؟

اعرابی‌ها مردمانی ساده و فطری بودند، از فرهنگ شهری به دور، اما سوالات عمیق و کلیدی می‌پرسیدند. این اعرابی دغدغه‌اش این بود که اگر در قیامت، قاضی و حسابرس سخت‌گیری بالای سرش باشد که عدالت را بی‌رحمانه اجرا کند، تکلیف چه می‌شود؟ پیامبر (ص) در پاسخ فرمودند: «يَبَدِّاللَّهِ الْمُتَعَال» حساب و کتاب در دست خدا متعال است. یعنی همان خدایی که «اکرم‌الاکرمین»، «رَحْمَ الرَّاحِمِينَ»، «سَتَّارُ الْعُيُوبِ» و «مُلَجِّجُ كُلِّ عَطْرُو» است. وقتی اعرابی این پاسخ را شنید، آسوده شد و با خوشحالی گفت: «الحمدلله خيالم راحت شد». و رفت. پیامبر (ص) فرمودند: «این اعرابی، اهل بهشت است».

یکی از دعاهایی که ما از آن غفلت داریم، دعای جوشن کریم است که معمولاً فقط در شب قدر خوانده می‌شود، اگر فرصت کنیم! این دعا، هزار اسم و صفت خداوند را دربر دارد. علامه مجلسی (رحمه‌الله‌عیه) می‌فرماید سخاوتمند است این دعا در شب اول ماه رمضان خوانده شود، زیرا در آن شب، انسان میهمان خدا می‌شود و میزبان، خود پروردگار است.

در جوشن کبیر، بیشتر اسامی خداوند، نامه‌های رحمت و لطف است. مثلاً «حَئِيزُ الْفَاقِرِينَ»، «حَئِيزُ السَّائِرِينَ»، «حَئِيزُ الْخَبِيثِ وَالْمَجْحُوبِ»، «فَيْيِقُ»، «شَفِيقُ»، «حَتَّانُ» و «خَتَّانُ». وقتی از امیرالمؤمنین علیه‌السلام درباره «حَتَّان» پرسیدند، دوره اول بود.

امام مجتبی(ع) و حادثه صلح آن بزرگوار با معاویه، یا آن چیزی که به نام صلح نامیده شده، حادثه سرنوشت‌ساز و بی‌نظیری در کل روند انقلاب اسلامی صدر اول بود. دیگر ما نظیر این حادثه را ندانشیم. توضیح کوتاهی راجع به این جمله عرض کنم و بعد وارد اصل مطلب شوم.انقلاب اسلام، یعنی تفکر اسلام و امامتی که خدای متعال به نام اسلام برای مردم فرستاد، در دوره اول، یک نهضت و یک حرکت بود و در قالب یک نهضت عظیم انقلابی، خودش را نشان داد و آن هنگامی بود که رسول خداصلی‌الله علیه و آله، این فکر را در مکه اعلام و دشمنان تفکر توحید و اسلام، در مقابل آن صف‌آرایی کردند؛برای اینکه نگذارند این فکر پیش برود. پیامبر، با نیرو گرفتن از مخالفان، این نهضت را سازمان‌دهی کردند و یک مبارزه بسیار هوشمندانه و قوی و پیشرو را در مکه به وجود آوردند. این نهضت و مبارزه، ۱۳ سال طول کشید. این، دوره اول بود.

بعد از ۱۳ سال، با تعلیمات پیامبر، با شعرهایی که دادند، با سازماندهی‌ای که کردند، با فداکاری‌ای که شد، با مجموع عواملی که وجود داشت، این تفکر، یک حکومت و یک نظام شد و به یک نظام سیاسی و نظام زندگی یک امت تبدیل شد و آن هنگامی بود که رسول خدا(ص) به مدینه تشریف‌آوردند و آنجا را پایگاه خودشان قرار دادند و حکومت اسلامی را در آنجا گستراندند؛ اسلام از شکل یک نهضت، به شکل یک حکومت تبدیل شد. این، دوره دوم بود. این روند، در ۱۰ سالی که نبی‌اکرم(ص) حیات داشتند و بعد از ایشان، در دوران خلفای چهار گانه و سپس تا زمان امام مجتبی(ع) و خلافت آن بزرگوار – که تقریباً ۶ ماه طول کشید – ادامه یافت و اسلام به شکل حکومت ظاهر شد. همه چیز، شکل یک نظام اجتماعی را هم داشت؛ یعنی حکومت و ارتش و کار سیاسی و کار فرهنگی و کار قضایی و تنظیم روابط اقتصادی مردم را هم داشت و قابل بود که گسترش یابد و اگر به همان شکل پیش می‌رفت، تمام روی زمین را هم می‌گرفت؛ یعنی اسلام نشان داد این قابلیت را هم دارد. در دوران امام حسن(ع)، جریان مخالف آنچنان رشد کرد که توانست به صورت یک مانع ظاهر شود. البته این جریان مخالفه در زمان امام مجتبی(ع) به وجود نیامده بود، سال‌ها قبل به وجود آمده بود. اگر کسی بخواند قری دور از ملاحظات اعتقادی و صرفاً منکی به شواهد تاریخی خود بزند، شاید بتواند ادعا کند این جریان، حتی در دوران اسلام به وجود نیامده بود، بلکه ادامه‌های بود از آنچه که در دوران نهضت پیامبر – یعنی دوران مکه – وجود داشت. بعد از آنکه خلافت در زمان عثمان – که از بنی‌امیه بود – به

فرمودند: «حَتَّان یعنی آن بنده‌ای که از خدا فرار کرده اما خدا دوباره به او روی می‌آورد».

مرحوم نراقی در کتاب «خزائن» نقل کرده عابدی در کنار کعبه، پرده خانه خدا را گرفت و التماس کرد: «خدایا! به من عصمت بده». ندا آمد: «بسیاری از بندگانت این را از من خواست‌اند. اگر به همه عصمت بدهم، پس چه کسی را پیامرزم؟» این نشان می‌دهد مغفرت الهی، ناشی از گسردگی گناه آدمیان است و خداوند، پیوسته می‌بخشد.

اعرابی که نزد پیامبر(ص) آمده بود، وقتی شنید حساب قیامت به دست خداست، خوشحال شد. شخصی به او گفت: «چرا خوشحال شدی؟» اعرابی پاسخ داد: «کریم کسی است که وقتی قدرت پیدا می‌کند، سخت نمی‌گیرد و عفو می‌کند.»

این همان حسن ظن به خداست که در روایات تأکید شده است. امام رضا علیه‌السلام می‌فرماید: «حَسِينًا ظَنُونَكُمْ بَالِه!»؛ گمان خود را به خدا نیکو کنید.

خداوند در حدیث قدسی می‌فرماید: «أَنَا عِنْدَ ظُنِّ عَبْدِ بِي-»؛ من مطابق گمان بندم.ام رفتار می‌کنم. اگر بنده بگوید خدا مهربان است، همان‌گونه خواهد دید اما اگر گمان کند خدا سخت‌گیر و بی‌رحم است، با همان برداشت روبه‌رو خواهد شد. در روایات آمده یکی از بزرگ‌ترین گناهان، «سوءظن به خدا» است، زیرا بد معرفی کردن خدا، خلاف حقیقت است.

لذا پیامبر (ص) درباره آن اعرابی فرمودند: «اهل بهشت است». چرا که ایمان داشت خداوند، کریم و بخشنده است. این کلام از مولایمؤمنین سلام‌الله‌علیه‌است؛ کلامی که همچون دیگر سخنان ایشان، زیبا و بلندمرتبه است. حضرت فرمودند: «الکریم إنا وَعَدَ وَفَى، وَإِنَّا قَدِرٌ عَفَا» یعنی انسان کریم، هنگامی که وعده‌ای دهد، به آن وفا می‌کند و زمانی که وعده‌دار، عفو می‌کند. کریم کیست؟ کریم کسی است که به وعده‌هایش پایبند باشد. باید وعده‌های‌مان را جدی بگیریم؛در کشور ما ۱۵ میلیون پرونده قضایی وجود دارد و این در حالی است که بسیاری از مردم حتی جرأت نمی‌کنند پرونده‌ای تشکیل دهند. بسیاری از این پرونده‌ها ناشی از بدقولی‌ها و عدم وفای به عهد است؛ وعده‌هایی که در قراردادها، معاملات و تعهدات مالی داده شده اما عملی نشده‌اند.

من برای انجام کاری به منزل یکی از مراجع معظم تقلید رفتم. فرزندشان می‌گفت: «حاج آقا، اگر فرصت دارید، تشریف بیاورید تا یک گونی‌چک بخرم؛من این‌ها همین مؤمنین است که حسن پرداخت کرده‌اند اما تعهدات مالی خود را انجام نده‌اند، به شما نشان بدهم.» چرا ما اینگونه شده‌ایم؟ چرا وعده‌های ما بی‌ارزش شده است؟ هر چیزی که امضا می‌کنیم، هر قولی که می‌دهیم، هر قراردادی که می‌بندیم، تعهد است!

در ازدواج، در تعیین مهریه، در تعهدات مالی، در ساختن یک خانه، در معماری یک پروژه، حتی در منبر رفتن یک خطیب!

این همان دشمنی یا خداست که در قرآن به آن اشاره شده: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ»؛ مفسران گفته‌اند این آیه درباره وعده‌هاست. وعده‌ها را جدی بگیریم! ■ **در کشورهای دیگر، بسیاری از مردم به قول خود پایبند هستند اما در کشور ما چطور؟ چرا این‌ا رزش بزرگ را از دست داده‌ایم؟**

«الکریم إنا وَعَدَ وَفَى» و «إنا قدر عفا». یکی از ویژگی‌های کریم، این است که اگر به قدرت برسد، عفو کند!

انتقام‌جو نیست، کینه‌جو نیست، اگر کسی به او بی‌احترامی کرد، چه از نظر مالی، چه از نظر زبانی، او را می‌بخشد.

ما چقدر به این آموزه‌ها عمل می‌کنیم؟ در پنج‌بلاغه آمده است: «مِنَ اشْرَافِ أَعْمَالِ الْكَرِيمِ، عَفْلُهُ عَمَّا يَكْسِبُ». فراموشی، گاهی از بزرگ‌ترین صفات انسانی است!

«ما یسبیبیتی دیده باشد، باید آن را فراموش کند». اگر هر روز با همان شدت دادگار بماند، زندگی‌اش مختل خواهد شد. همچنین فراموش کردن بدی‌های دیگران، نشانه کرامت و بزرگواری است. لقمان حکیم به فرزندش سفارش کرد: «۲ چیز را هرگز فراموش نکن: خداوند و یاد مرگ، اما ۲ چیز را همیشه فراموش کن: بدی‌هایی که دیگران در حق تو کرده‌اند و نیکی‌هایی که تو در حق دیگران انجام داده‌ای.» عمل خالص، آن است که برای خدا باشد، نه برای مردم!قرآن

مروری بر بیانات رهبر انقلاب درباره صلح امام حسن مجتبی (ع)

صلحی که اسلام را حفظ کرد

حسن(ع) بود و این صلح انجام گرفت و اگر امام حسن علیه‌السلام هم نبود و امام حسین علیه‌السلام تنها بود، در آن شرایط، باز هم همین کار انجام می‌گرفت و صلح می‌شد.

صلح، عوامل خودش را داشت و هیچ تخلف و گزبری از آن نبود. آن روز، شهادت ممکن نبود. مرحوم شیخ راضی آل‌یاسین« رضوان‌الله تعالی علیه، در کتاب «صلح الحسن» - که من ۲۰ سیال پیش آن را ترجمه کرده و چاپ شده است - ثابت می‌کند الودجا برای شهادت نبود. هر کشته‌شدنی که شهادت نیست؛ کشته‌شدن با شرایطی، شهادت است. آن شرایط، در آنجا نبود و اگر امام حسن(ع) در آن روز کشته می‌شدند، شهید نشده بودند. امکان نداشت آن روز کسی بتواند در آن شرایط، هر یک مصلحت‌آمیزی انجام دهد که کشته بشود و اسمش شهادت باشد و انتحار نکرده باشد. راجع به صلح، از ابعاد مختلف صحبت کردیم؛ اما حالا مسألهٔ این است که بعد از صلح امام حسن مجتبی(ع)، کار به شکلی هوشمندانه و زیرکانه تنظیم شد که اسلام و جریان اسلامی، وارد کتال آلودجا که به نام خلافت - و در معنا سلطنت - به وجود آمده بود، نشود. این، هنر امام حسن مجتبی علیه‌السلام بود. امام حسن مجتبی(ع) کاری کردند که جریان اصیل اسلام - که از مکه شروع شده بود و به حکومت اسلامی و به زمان امیرالمؤمنین و زمان خود ایشان رسیده بود - در مجرای دیگری، جریان یابد؛ منتها اگر نه به شکل حکومت - زیرا ممکن نبود - لااقل دوباره به شکل نهضت جریان یابد. این، دوره سوم اسلام است. اسلام، دوباره نهضت شد. اسلام ناب، اسلام اصیل، اسلام ظلم‌ستیز، اسلام سازش‌ناپذیر، اسلام دور از تحریف و امورش از اینکه بازیچه دست مهاجمان و هوس‌ها شود، باقی ماند و این شکل نهضت باقی ماند. یعنی در زمان امام حسن، علیه الصلاه والسلام، تفکر انقلابی اسلامی - که دوره‌ای را طی کرده بود و به قدرت و حکومت رسیده بود - دوباره برگشت و یک نهضت شد. البته در این دوره، کار این نهضت، به مراتب مشکل‌تر از دوره خود پیامبر بود، زیرا شعارها در دست کسانی بود که لباس مذهب را بر تن کرده بودند، در حالی که از مذهب نبودند. مشکل کار ائمه هدی علیهم السلام اینجا بود. البته من از مجموعه روایات و زندگی ائمه علیهم السلام اینطور استنباط کرده‌ام که این بزرگواران، از روز صلح امام مجتبی(ع) تا اواخر، دائماً درصدد بوده‌اند این نهضت را مجدداً به شکل حکومت علوی و اسلامی در بیاورند و سرا پا کنند. در این زمینه، روایاتی هم داریم. البته ممکن است بعضی دیگر، این نکته را اینطور ببینند و ظور دیگری ملاحظه بکنند اما تشخیص من این است، ائمه می‌خواستند نهضت، مجدداً به حکومت و جریان

کریم می‌فرماید: «إِنَّمَا نَطَعُمُكُمْ لَوْحِبَّاللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا»؛ یعنی نیکی کنید؛ اما بدون انتظار پاداش و سپاسگزاری! اگر کار برای خدا باشد، هیچ مشکلی پیش نخواهد آمد اما اگر منتظر قدردانی از دیگران باشیم، ناامید خواهیم شد.

انسان کریم، نیکی‌های خود را فراموش می‌کند و بدی‌های

دیگران را نادیده می‌گیرد. این است راه و رسم بزرگواری!

در حالات مرحوم آخوند خراسانی رحمت‌الله‌علیه‌می‌خواندم که در دوران مشروطه و استبداد، درگیری‌های زیادی در حوزه علمیه و بین مردم وجود داشت. طلبه‌ای بود که به‌شدت با آخوند خراسانی مخالفت می‌کرد، سخنان تندی می‌گفت و در هر جا گرد و خاک به پا می‌کرد. در همان زمان، عده‌ای از مردم فقیر و گرفتار بودند. گروهی از اهالی آن محل پولی قابل توجه جمع کرده و نزد آخوند خراسانی آوردند و گفتند: «ما

می‌خواهیم این مبلغ را به همان طلبه بدهیم تا خانه‌ای تهیه کند یا هزینه‌های زندگی‌اش را تأمین کند.» آن طلبه همان کسی بود که به آخوند خراسانی ناسزا می‌گفت و با او دشمنی داشت. با این حال، آخوند خراسانی بدون هیچ درنگی اجازه داد پول را به او بدهند. کرامت و بزرگواری همین است. مهم‌تر

از آن، «فضل اعمال الکریم غفلت» یعنی گذشت و چشم‌پوشی از خطای دیگران، بزرگ‌ترین عمل کریمانه است.

■ **به نظر شما این رفتارهای کریمانه چه اثراتی می‌تواند روی خود انسان بگذارد و به عبارتی چه نفعی در زندگی دنیایی برای ما دارد؟**

اگر دقت کنید می‌بینید چقدر این روحیه آرامش به انسان می‌دهد! حال اگر خوشبواندی، دوستی، آشنایی، مهربدی یا همسایه‌ای رفتار نادرستی کرد، سخن تندی گفت، غیبتی کرد یا بی‌احترامی کرد، آن یا من باید کوچک و حقیر باشم و مقابله به مثل کنم؟، نه، کرامت یعنی گذشت، یعنی غفلت از بدی‌ها، یعنی پاک کردن ذهن از کینه و دشمنی.

همه این ماجرا داستان معروف مرد شامی را به یاد می‌آورد. همان مردی که تحت تأثیر تبلیغات معاویه، به تعصب و خشونت وارد مدینه شد و شروع کرد به امام حسن علیه‌السلام و امیرالمؤمنین ناسزا گفتن. لعنت خدا بر معاویه و بر کسانی که او را به قدرت رسانند!ا لعنت بر معاویه که یزید را به قدرت رساند! این سلسله همان شرجه ملعونه است که در قرآن نیز به آن اشاره شده است. تبلیغات چه اثر عجیبی دارد! سال‌ها مردم را به لعن امیرالمؤمنین علیه‌السلام وادار کردند تا جایی که شخصیت علی علیه‌السلام را که روح اسلام بود، دشمن معرفی کردند! این سیاست معاویه از خیلهای بزرگ شیطانی بود، اقدر که شیطان را نیز به حیرت انداخت!

مرد شامی، که قربانی این تبلیغات شده بود، همین که به مدینه رسید، به ناسزایی که به بلد بود به امام حسن علیه‌السلام گفت اما امام با تیسمی مهربانانه به او سلام کردند و فرمودند: «فکر می‌کنم تو آدم غریبی هستی، ایسا پول می‌خواهی؟ جا می‌خواهی؟ لباس می‌خواهی؟ مر کب می‌خواهی؟ غذا می‌خواهی؟ هر چه بخواهی مهیاست، من دریست در اختیار تو هستم.»

ما امروز در فضای رسانه‌ای، در بحث‌های سیاسی و اجتماعی، هر جا آشنی به پا می‌شود، همه به جای خاموش کردن آن، هیزم بیشتری به آن می‌اندازند در حالی که باید یاد بگیریم آب بریزیم زورت آتش، یا حداقل سکوت کنیم و از کنار آن عبور کنیم. این کرامت است!

«من افضل اعمال الکریم غفلت» یعنی چشم‌پوشی از خطای دیگران، برترین عمل کریمانه است. مرد شامی که تا لحظاتی پیش بر آن رفتن بود، با کسنی این کرامت، مثل ابر بهاری شروع به گریه کرد. گفت: «الله أعلم حیث يجعل رسالت»؛ (خدا بهتر می‌داند که رسالتش را در کجا قرار دهد). سپس اعتراف کرد: «وقتی به مدینه آمدم، تو و پدرت را دشمن‌ترین افراد می‌دانستم اما حالا بزرگ‌ترین مردم در نظر هستم. من اشتباه کردم، گمراه شدم و به بیراهه رفتم.»

این است تأثیر کرامت و بزرگواری!

اصلی‌ترین تبدیل شود و آن جریان اسلامی که از آن غشته شدن و امیخته شدن و آلوده شدن به آلودگی‌های هواهای نفسلی دور است، روی کار بیاید ولی این کار، کار مشکلی بود. در دوران دوم نهضت - یعنی دوران خلافت خلفای سفیانی و مروانی و عباسی - مهم‌ترین چیزی که مردم احتیاج داشتند، این بود که اصالت‌های اسلام و جرقه‌های اسلام اصیل و قرآنی را در لابه‌لای حرف‌های گوناگون و پراکنده ببینند و بشناسند و اشتباه نکنند. بی‌خود نیست که ادیان، این همه روی تعقل و تدبیر تکیه کرده‌اند. بی‌خود نیست که در قرآن کریم، این همه روی تفکر و تعقل و تدبیر انسان‌ها تکیه شده است؛ آن هم دربره اصلی‌ترین موضوعات دین، یعنی توحید. توحید فقط این نیست که انسان به یکند خدایی مست، آن هم یکی است و ۲ نیست. این، صورت توحید است. باطن توحید، اقیانوس بیکرانه‌ای است که اولیای خدا در آن غرق می‌شوند. توحید، وادی بسپار با عظمتی است که جز چنین وادی با عظمتی، باز از مؤمنان و مسلمانان و موحدان خواسته شد تا تکیه بر تفکر و تدبیر و تعقل، پیش ببرند. واقعاً همه عقل و تفکر می‌تواند انسان را پیش ببرد. البته در مراحل مختلف عقل به نور وحی و نور معرفت و آموزش‌های اولیای خدا، تجهیز و تغذیه می‌شود؛ لیکن بالاخره آنچه که پیش می‌رود، عقل است. بدون عقل، نمی‌شود هیچ کار رفت.

ملت اسلامی، در تمام دوران چند صد ساله‌ای که چیزی به نام خلافت، بر او حکومت می‌کرد، یعنی تا قرن هفتم که خلافت عباسی ادامه داشت (البته بعد از اقتراض خلافت عباسی، باز در گوشه و کنار، چیزهایی به نام خلافت وجود داشت؛ مثل زمان مالیک در مصر تا و مدت‌ها بعد هم در بلاد عثمانی و جاهای دیگر) آن چیزی که مردم احتیاج داشتند بقیه‌مند، این بوده که عقل را قاضی کنند، تا بدانند آیا نظر اسلام و قرآن و کتاب الهی و احادیث مسلمه راجع به اولیای امور، با واقعیت موجود تطبیق می‌کند، یا نه. این، چیز خیلی مهمی است و به نظر من، امروز هم مسلمان همین کار دارند. امروز جامع اسلامی، و کسانی که گمان می‌کنند در نظام‌هایی که امروز در دنیا به نام اسلام وجود دارد، تعهدی دارند؛ مثل بسیاری از علما و متدینان، بسیاری از توده‌های مردم، مقدسان و غیرمقدسان - به آنهایی که لابلای هستند و به فکر کرامت دین نیستند و تعهدی برای خودشان قائل نیستند، کاری ندارند و فعلاً در این بحث، وارد نیستند - این‌اگر فقط فکر کنند ببینند آیا آن نظامی که اسلام خواسته، آن مدیریتی که اسلام برای نظام اسلامی خواسته - که این دومی آسان‌تر است - با آنچه که آنها با آن روبه‌رو هستند، تطبیق می‌کند یا نه، برای‌شان مسأله روشن خواهد شد.